

Työllisyyden hoidon yhteistyö Parikkalan ja Ruokolahden kuntien kanssa

Kh 02.09.2024 § 148
96/14.00.01/2024

Valmistelija

Harri Anttila, kunnanjohtaja
p. 0400 559 034, harri.anttila@rautjarvi.fi

TE 2024 uudistuksessa työvoimaviranomaisen tehtävät siirtyvä kuntien vastuulle. Muutoksen yhteydessä myös kunnan asema työllisyyden hoidossa merkittävästi muuttuu.

Viranomaisvastuu siirtyy Etelä-Karjalan työllisyysalueelle Lappeenrannan kaupungin toimiessa isäntäkuntana.

Keskeisiä kunnan toimintaan vaikuttavia muutoksia ovat:

- Kunnan saaman palkkatuen kohdistuminen ainoastaan vajaatyökykyisiin ja yli 60 -vuotiaisiin työttömiin.
- Kuntouttavan työtoiminnan poistuminen työvoimapolitiisena toimenpiteenä
- Kuntien rahoitusvastuun kasvaminen työmarkkinatuesta ja ansiopäivärahasta

Muutoksen jälkeen kunnille ei jää enää työkaluja, joilla voitaisiin suoraan vaikuttaa kuntien työmarkkinatuen kuntaosuuden määrään. Tämän vuoksi kunnan ei ole perusteita ylläpitää sosiaalista kuntoutusta tai tarjota palkkatukityötä työpajoissa.

Kunta voi säästää kustannuksissa ainoastaan järjestämällä toimintaansa niin, että yli 100 päivää työttömänä olleet työllistyvät avoimien työmarkkinoiden työpaikkoihin.

Etelä-Karjalan pienet kunnat ovat valmistelleet yhteisen näkemyksen kuntien vastuulle kuuluvista työllisyydenhoidon tehtävistä, jonka pohjalta järjestetään tapaaminen kuntien Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunnan jäsenten kanssa 29.8.2024.

1. Työllisyysalueen tehtävien delegointi ja vastuun siirto kunnille niin, että kunta voi toimia työttömien ohjaamisessa työpaikkoihin sekä työnantajien tukena työllistämässä
2. Yritysten ja erityisesti henkilöstöpalveluyritysten mukaan ottaminen työllisyyden edistämiseen
3. Etäpalvelupisteet jokaiseen pieneen kuntaan

Lisäksi tarvitaan lisää resursseja työkyvyn arviointiin ja tiivistä yhteistyötä E-K hyvinvointialueen kanssa sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisessä.

Kolmannen sektorin toimijoiden asema on tällä hetkellä erittäin huono ja toimijoiden tulevaisuuteen turvaamiseen tulee löytää maakunnallinen linjaus.

Pienten kuntien kesken on myös hahmoteltu yhteistä ESR+ hanketta, jonka avulla voitaisiin kehittää kuntien toimintaa palvelujen edistämässä.

Kuntien näkemys on, että kuntien rahoituksen Etelä-Karjalan työllisyysalueelle tulee rajautua kuntien saamiin valtionosuuksiin. Näin

kunnille jäisi omaa toimintakenttää työmarkkinatuen kompensaaion osalta ja mm. kuntien varoista työnantajille annettavista kannustimista.

Vuoden 2025 alusta lukien siis kuntien työllisyysyksiköiden rahoittamisen kannusteet muuttuvat. Käytännössä tämä tarkoittaa, että perinteinen työpajatoiminta omana tai ostopalveluna ei kunnalle taloudellisessa mielessä ole enää kannattavaa.

Kuntien on kuitenkin tarpeen jatkossakin pyrkiä pienentämään yli 100 päivää työttömänä olleiden määrää, koska riskinä on, että pitkäaikaistyöttömien määrä kasvaa, kun aiemmin käytössä olleita toimenpiteitä ei enää ole ja kuntien "sakkomaksut" ja perustoimeentulotuen kuntaosuudet kasvavat yli siirtymävaiheessa kuntien saaman valtionosuuskompensaaion.

Toiminnan uudelleen järjestämistä varten Parikkalan, Ruokolahden ja Rautjärven kunnanjohtajat ja työllisyyskoordinaattorit päättivät esittää, että kunnat selvittäisivät yhteisen työllisyysyksikön perustamista, joka ottaisi vastuu kaikkien kolme kunnan osalta kaavailtujen kunnan tehtävien hoitamisesta.

Tämän yhteistyön keskeinen tarkoitus on alentaa kuntien sakkomaksuja vähintään yhteistyöhön käytetyn resurssin verran. Tavoitteen toteutumista seurataan vuosittain, jolloin myös kunnissa voidaan tehdä päätökset työllisyystoimiin käytettävien resurssien käytöstä. Yhteistyöllä haetaan parempaa tehokkuutta ja vaikuttavuutta kuin yksin toimien.

Tällä hetkellä Ruokolahdella ja Rautjärvellä ovat työllisyyskoordinaattorit ja lisäksi Rautjärvellä on vakituisessa toimessa työpajaohjaaja, jotka muodostaisivat yhteisen työllisyysyksikön henkilöstön. Työllisyyden hoidon kustannukset alenisivat työpajatoiminnan lopettamisesta ja työllisyysyksikkö keskittyisi kunnan työmarkkinatukimenojen hallintaan edistämällä työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

Toimintamalliksi on kaavailtu, että työllisyyskoordinaattorit toimisivat yhteistyössä työllisyysalueen kanssa ja kartoittaisivat erityisesti kuntien pitkäaikaistyöttömien mahdollisuuksia työllistymiseen sekä työnantajien työntekijätarvetta. Työllistymistä voitaisiin edistää myös kaikissa kolmessa kunnassa toimivan Plan-B hankkeen ja sen osajaverstaan avulla.

Työpajaohjaajan tehtäväkuvan muuttuisi tukihenkilöksi, joka tukee niin työttömiä kuin työnantajiakin työkokeiluissa, palkkatukityöllistämässä sekä muutoinkin työsuhteen alkuvaiheissa yli 100 päivää työttömänä olleiden työllistämisen helpottamiseksi.

Parhaillaan selvitetään yhteistyössä henkilöstövuokrausyrityksen kanssa kumppanuuden edellytyksiä työpaikkojen tarjoamisesta henkilöstövuokrauksen avulla paikallisille työnantajille ja kuntien tilapäisen työvoimatarpeeseen, kun palkkatukityöllistäminen ei enää ole käytettävissä. Mallia voitaisiin hyödyntää myös muiden alueen henkilöstövuokrausyritysten kanssa. Työllisyysyksikkö voisi koordinoida kumppanuutta erityisesti 100 päivää työttömänä olleiden osalta.

Yhteisen työllisyysyksikön kustannukset voitaisiin jakaa yli 100 päivää työttöminä olleiden, työttömien tai asukasluvun suhteessa ja onnistumista arvioida pitkäaikaistyöttömien määrän kehityksellä.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy Parikkalan, Rautjärven ja Ruokolahden yhteisen työllisyysyksikön valmistelun niin, että yhteisötoimintamalli olisi käytettävissä vuoden 2025 alusta lukien. Rautjärven kunta on valmis toimimaan yhteisen työllisyysyksikön isäntäkuntana.

Työllisyysyksikön tehtävät tulee määritellä E-K työllisyysalueen kanssa sovittuihin kunnan kunnan vastuisiin työllisyyden hoidossa ja niin, että kaikkien kolmen kunnan tavoitteet otetaan huomioon toiminnan järjestämisessä.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi työllisyysyksikön yhteistoimintamallin päätösehdotuksen mukaisesti.